

1000 DINGEN DOEN IN NEDERLAND

JEROEN VAN DER SPEK

1000

DINGEN DOEN IN
NEDERLAND
Jeroen van der Spek

Kosmos Uitgevers, Utrecht/Antwerpen

www.kosmosuitgevers.nl

Zevende, volledig herziene druk, 2017

© **Tekst:** Jeroen van der Spek en Kosmos Uitgevers

Utrecht/Antwerpen

Alle rechten voorbehouden

Vormgeving binnenwerk:

2-D'sign, Amersfoort

Omslagontwerp:

Annelies Dollekamp (Zilverster media)

ISBN 978 90 215 6518 7

NUR 500

Hoewel de grootst mogelijke zorg is besteed aan de samenstelling van deze gids kan de uitgever geen aansprakelijkheid aanvaarden voor schade die het gevolg is van fouten, nalatigheid of verandering in details in deze uitgave, en voor de gevolgen van het afgaan op de verstrekte informatie. Wij zijn onze lezers dankbaar wanneer zij eventueel geconstateerde fouten willen melden. Uw opmerkingen kunt u – zonder postzegel – zenden aan:

Kosmos Uitgevers

t.a.v. redactie Reizen en Vrije tijd

Antwoordnummer 58521

3508 VH Utrecht

Alle rechten voorbehouden. Niets van deze uitgave mag worden veeleenvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere wijze dan ook zonder voorafgaande toestemming van de uitgever.

INHOUD

NOORD

GRONINGEN

FRIESLAND

DRENTHE

MIDDEN

OVERIJSSSEL

FLEVOLAND

GELDERLAND

WEST

UTRECHT

NOORD-HOLLAND

ZUID-HOLLAND

ZUID

ZEELAND

NOORD-BRABANT

LIMBURG

6		
26		
50	<i>10× strandpaviljoens</i>	19
	<i>10× opvallende gebouwen</i>	45
	<i>10× spirituele plaatsen</i>	71
64	<i>10× bijzondere rondvaarten</i>	97
84	<i>10× filmlocaties</i>	123
98	<i>10× de bekendste bergen van Nederland</i>	151
	<i>10× typisch Hollands</i>	171
130	<i>10× museumcafés</i>	193
146	<i>10× vuurtorens</i>	217
198	<i>10× natuurgebieden</i>	243
	<i>10× de leukste winkelstraten</i>	271
	<i>10× de mooiste terrassen</i>	293
244		
262	ADRESSENREGISTER	306
284	FOTOVERANTWOORDING	320

GR.001

BOUWKUNDIGE PUZZEL

Wallhouse

De Amerikaanse docent John Hejduk zette zijn studenten graag ingewikkelde bouwkundige puzzels voor, zoals: hoe ziet een huis eruit als de muur het belangrijkste onderdeel van het bouwwerk wordt? Hejduk scheidde ruimtes als slaap-, eet- en woonkamers volledig van elkaar, gaf ze allemaal een eigen kleur en 'plakte' ze aan weerszijden van een enorme muur.

050 - 366 65 55 WWW.GRONINGERMUSEUM.NL/WALLHOUSE

FR.070

100% FRYSLÂN

Fries Museum

Wat is typisch Fries, waarom is Friesland een stukje 'buitenland in Nederland' en wat hebben Grutte Pier en Mata Hari gemeen? In het Fries Museum kom je alles te weten over de meest eigenzinnige provincie van ons land. Je maakt kennis met de verleidingskunsten van Mata Hari, staat voor de gevangenisdeur van de Blokhuispoort en bewondert een hele verre voorloper van de tablet: een Romeins schrijfplankje uit de terp van Groot Tolsum.

058 - 255 55 00 WWW.FRIESMUSEUM.NL

FR.071 PROFESSIONELE VUURTJES

Weber Grill Academy

Verkoelde kipkluijfjes, voortijdig gedooft kooltjes en hulpeloos gewapper met oude kranten. Het zijn slechts een paar symptomen van het leed dat (soms) barbecue heet. Bij de Weber Grill Academy leer je om een professioneel vuurtje te stoken op de Rolls-Royce onder de barbecues: de Weber. Een gecertificeerde Grill Master laat je zien hoe je een vuurtje aanmaakt zonder je gasten te doorroken, maar leert je ook hoe je op je eigen barbecue een compleet menu voor een heel gezelschap bereidt. In Friesland bij Restaurant 't Plein in Joure.

0513 - 41 70 70 WWW.GRILLACADEMY.NL

FR.072 IT SJÛKELÂN

Kaatskoning

De kans dat je als niet-Fries iets van de spelregels begrijpt is vrij klein. Maar ondanks die tekortkoming - of misschien juist daardoor - is een kaatswedstrijd een bijna exotisch fenomeen. Tijdens de PC op It Sjukelân, de belangrijkste kaatswedstrijd van het jaar, kun je je verbazen over de hartstocht waarmee echte Friezen hun 'partuur' (team) aanmoedigen en kijken wie de nieuwe 'koning' wordt. Elke vijfde woensdag na 1 juli.

WWW.PC-FRANEKER.NL/INDEX.PHP/IT-SJUKELAN

FR.073 GROENTE TROEF

Wannee Leeuwarden

Bij Wannee hebben ze het klassieke eet-concept compleet op z'n kop gezet. In het Leeuwarder restaurant vormen groenten van de koude grond de hoofdmoot en dient het vlees als garnering. Vernoemd naar mejuffrouw Cornelia Johanna Wannée, lerares koken en voedingsleer aan de Amsterdamse Huishoudschool.

058 - 30 30 800 WWW.RESTAURANTWANNEE.NL

FR.074 BED IN DE KERK

De Kraak van Van Dam

Ooit stegen in de gereformeerde kerk van Oosterbierum de gebeden ten hemel en galmde het orgel. De gelovigen zijn verdwenen en de voormalige orgelzolder werd een paar jaar geleden omgebouwd tot een sfeervol gastenverblijf. De preekstoel hangt er nog steeds, net als het kolossale pijpenorgel, dat eruitziet als een apocalyptische wekkerradio, maar dat gelukkig alleen op afspraak wordt bespeeld.

0518 - 48 26 88 WWW.DEKRAAKVANVANDAM.NL

FR.075 GRUTTE PIER

Admiraal van de Zuiderzee

Als je de jeugdserie *Floris* hebt gezien, heb je hem ongetwijfeld op je netvlies: de koning van Friesland, admiraal van de Zuiderzee, en nog een hele trits echte en zelfbedachte titels. Lange Pier, of Grutte Pier, zoals ze hem in Friesland noemden, was de laatste persoon die je in het 16e-eeuwse Friesland wilde tegenkomen. Aanvankelijk leidde Pier Gerlofs Donia een rustig leventje in het dorpje Kimswerd. Maar toen Saksische soldaten zijn boerderij platbrandden, ontwaakte een woeste oerkracht en sloeg Pier aan het muiten. Hij wierp zich op als Friese vrijheidsstrijder en was gevreesd om zijn brute kracht. Volgens de overlevering hielp hij een groep soldaten met één enkele beweging van zijn ploegschaar om zeep (ze vroegen hem - blijkbaar op het verkeerde moment - de weg). Tot overmaat van ramp kende hij een feilloos trucje om niet-Friezen te ontmaskeren. Wie het zinnetje 'bûter, brea en griene tsiis, wa't dat net sizze kin is gjin oprjochte Fries' (boter, brood en kaas, wie dat niet kan zeggen, is geen echte Fries) zonder haperen uitsprak, zat goed. Wie aarzelde, stamelde of stotterde, had een levensgroot probleem. Grutte Pier stopte op zijn hoogtepunt. Na een veldtocht naar Emmerik legde de houwdegen zijn wapens plotseling neer en hij stierf als 'eerzaam' burger in Sneek. Een beeldje van Pier vind je in zijn geboorteplaats Kimswerd.

FL.284

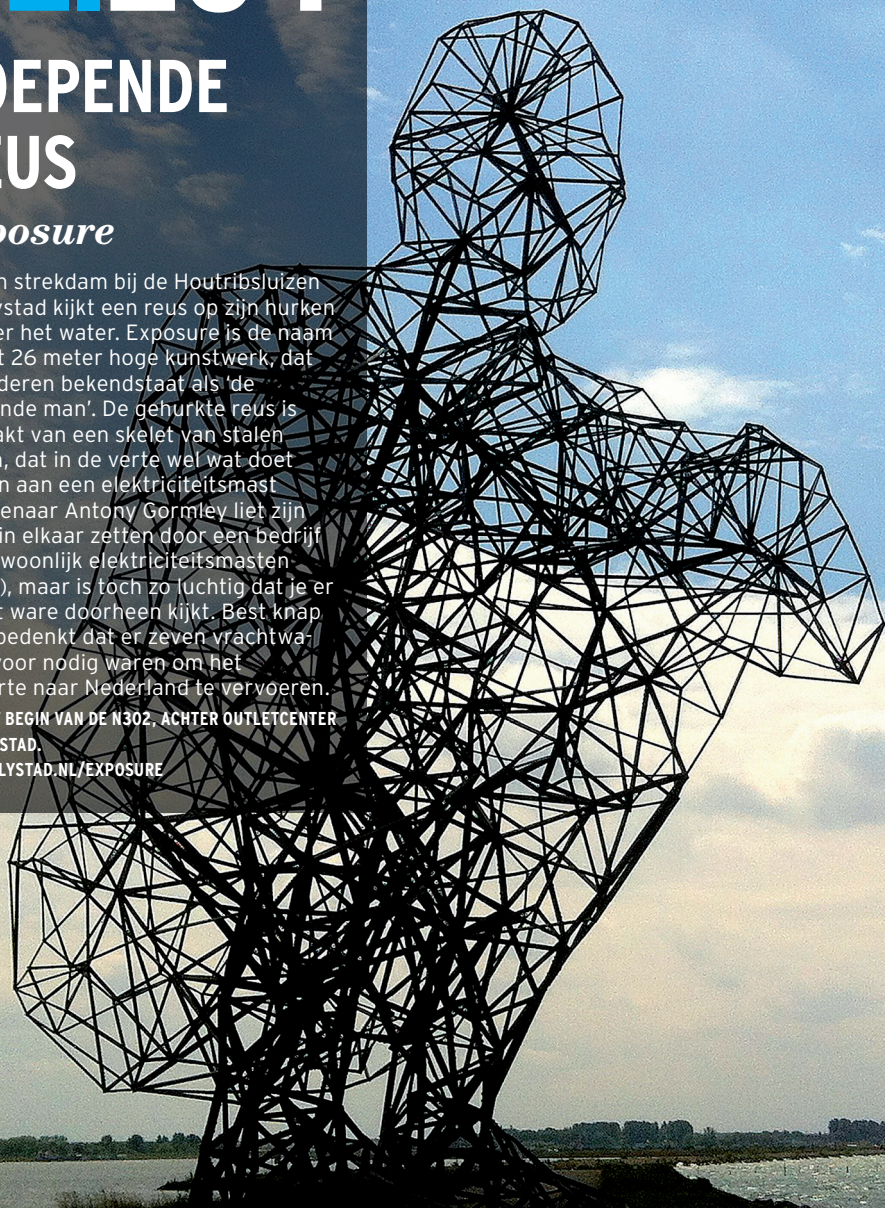
POEPENDE REUS

Exposure

Op een strekdam bij de Houtribsluizen in Lelystad kijkt een reus op zijn hurken uit over het water. Exposure is de naam van dit 26 meter hoge kunstwerk, dat bij kinderen bekendstaat als 'de poepende man'. De gehurkte reus is gemaakt van een skelet van stalen buizen, dat in de verte wel wat doet denken aan een elektriciteitsmast (kunstenaar Antony Gormley liet zijn beeld in elkaar zetten door een bedrijf dat gewoonlijk elektriciteitsmasten maakt), maar is toch zo luchtig dat je er als het ware doorheen kijkt. Best knap als je bedenkt dat er zeven vrachtwagens voor nodig waren om het gevaarte naar Nederland te vervoeren.

AAN HET BEGIN VAN DE N302, ACHTER OUTLETCENTER
BATAVIASTAD.

WWW.LELYSTAD.NL/EXPOSURE

FL.285 WATERPROEFJES

Waterloopbos

Wat doet een rivier als je er een dam in legt en hoe zorg je dat een haven niet te veel last heeft van de verschillen tussen eb en vloed? Om een antwoord op die vragen te krijgen legden wetenschappers vijftig jaar geleden een bos aan dat ze vol zetten met dammetjes, sluisjes, havens en stuwen. Met behulp van proefopstellingen in het bos werden echte - levensgrote - bouwwerken ontworpen. Zoals de Deltawerken, de havens van Lagos, Rotterdam en Bangkok. In het bos bij Marknesse, tegenwoordig eigendom van Natuurmonumenten, kan je nog een aantal proefopstellingen bewonderen, maar ook prachtig wandelen.

WWW.WATERLOOPBOS.EU

FL.286 STERKE VERHALEN

Toms Creek

Je eigen maaltijd bij elkaar vissen. Het klinkt als een scène uit Indiana Jones, maar bij Toms Creek hebben ze het je wel erg gemakkelijk gemaakt. In het vernieuwde recreatiepark liggen tien vijvers met vette vissen op je te wachten, ook als je nog nooit een hengel hebt vastgehouden of het woord 'visvergunning' net voor het eerst hebt gegoogeld. Sla een portie forel- en zalmforel aan de haak, ga de strijd aan met karpers in de carpfishery of ga in de avonturenvijvers op jacht naar Siberische steuren of Europese meervallen (catch & release). Na afloop deel je je sterke verhalen natuurlijk met andere vissers in the Lodge.

06 - 57 39 18 50 / B.G.G. 06 - 18 99 70 41
WWW.TOMSCREEK.NL

FL.287 IJSSELMEERBRIES XXL

Snelle RIB

De Rigid Inflatable Boat staat bekend als echte een snelheidsduivel. Zo snel dat de Almeerse specialist Snelle RIB haar stuurmannen 'piloten' noemt. Met deze piloten aan het stuurwiel ervaar je hoe het is om met een 225 of 300pk-motor over het water te planeren, al het andere scheepvaartverkeer achter je te laten en te genieten van een hele stevige IJsselmeerbries. Vanaf 5 t/m 12 personen per boot.

06 - 42 95 53 52 [HTTP://SNELLERIB.NL](http://SNELLERIB.NL)

FL.288

NATUUR PER ONGELUK

Oostvaardersplassen

Lelystad wordt omringd door natuurgebieden, zoals de Oostvaardersplassen. Dit natuurgebied ontstond min of meer bij toeval. Bij het inpolderen van de laatste polder kon het laagst gelegen gebied, waarin de plassen zich bevinden, niet drooggelegd worden. De plassen werden 'vergeten' en ontwikkelden zich in recordtijd tot een zeldzaam moerasgebied, waar veel vogels leven en broeden. Biologen uit heel Europa kijken vol verbazing toe hoe de natuur zich hier, vrijwel zonder menselijke hulp, heeft hersteld.

0320 - 25 45 85 WWW.STAATSBOSBEHEER.NL/NATUURGEBIEDEN/OOSTVAARDERSPLASSEN

EEN ZELDZAAM MOERASGEBIED MET VEEL VOGELS

UTR.444 BIERGARTEN-MET-KNIPOOG

Kartoffel

Schweinshaxe, Würstchenplatte en Windbeutel met chocolade. Nee, je bent niet in het Zwarte Woud, maar bij restaurant Kartoffel, een Duitse verrassing in hartje Utrecht. Op een steenworp afstand van de Janskerk kan je hier genieten van klassiekers uit de Duitse keuken, pullen weissbier in Duitse maatvoering en een Biergarten-met-knipoo-interieur. De vakwerkhuisen en lederhosen zal je er zelf bij moeten denken.

[HTTP://KARTOFFELUTRECHT.NL](http://kartoffelutrecht.nl)

UTR.445 KNEEBOARDEN

Down Under

Voor een bezoek aan Australië moet je echt naar de andere kant van onze planeet. Maar in Utrecht vind je een onverwachte sluiproute. Down Under Nieuwegein biedt het beste wat onze tegenvoetters hebben bedacht op het gebied van watersport, recreatie en horeca. Leef je uit op een sessie Disco Bodyboarden (elke vrijdag- en zaterdagavond in september en oktober), kom tuben, kneeboarden, tokkelen of doe de Down Under Experience: een uur waterskiën, een uur bodyboarden en een hoofdgerecht in 'Aussie' stijl.

030 - 287 77 77 [WWW.DOWNUNDER.NL](http://www.downunder.nl)

UTR.446 WERVELWIND

Domtoren Utrecht

De Domtoren is niet alleen de hoogste kerk-toren van Nederland, maar is ook het visuele middelpunt van Utrecht. Dankzij het licht-kunstwerk In Lumine Tuo, vormt de toren 's avonds een baken van licht. Op weg omhoog vertelt een gids boeiende verhalen over torenwachters, bisschoppen en de grootste natuurramp die Utrecht ooit trof: de tornado van 1674. Deze wervelwind raasde in een kwartier over de stad en scheidde de Domtoren en de Domkerk van elkaar. Voorgoed.

[WWW.DOMTOREN.NL](http://www.domtoren.nl)

UTR.447 BLAUW OF DE LETTER R

Ruilrestaurant

Roeien met de riemen die je hebt. Dat is de uitdaging voor de koks van het ruil-restaurant, een restaurant waar je voor een deel zelf bepaalt wat er op de kaart komt te staan. Want voordat er ook maar één hap gegeten wordt, moeten alle gasten eerst zelf boodschappen doen. Je krijgt de opdracht om in de winkel ingrediënten uit een bepaalde categorie (zoals Pittig, Blauw of de letter R) te scoren, en levert de door jou uitgekozen levensmiddelen (zoals Tunesische harissa, blauwe druiven of Italiaanse ricotta) in bij de keuken. Daarna is het woord aan de koks!

[WWW.RUILRESTAURANT.NL](http://www.ruilrestaurant.nl)

UTR.448 VOOR HETERE VUREN

Brandweersurvival

Het klimpark en het survivalparcours ken je op je duimpje, net als het kleidruiven schieten en de middeleeuwse barbecue. De vraag is dus: hoe vul je het bedrijfsuitje van dit jaar in? Heel simpel: je blust het vuur. Letterlijk, want tijdens een dagje brandweersurvival leer je hoe je het vuur in uiteenlopende situaties meester wordt. Je dooft een spontaan prullenbakbrandje met een poederblusser, gaat een brandende auto met pomp en brandslangen te lijf en doet wat echte brandweermannen doen als de blusauto leeg is: op zoek gaan naar emmertjes en een sloot...

0880 - 9110 02 [WWW.BRANDWEERSURVIVAL.NL](http://www.brandweersurvival.nl)

UTR.449 DISC IN MELKBUS

Boerenfrisbee

De spelregels van boerenfrisbee zijn net zo simpel als de sport zelf: wie de frisbee in zo min mogelijk worpen in de melkbus deponert, is de winnaar. Hekken, sloten, de Grebbeliniedijk en een kudde Hereford ossen zorgen voor natuurlijke hindernissen.

033 - 286 18 01 [WWW.BIJAALTJE.NL](http://www.bijaaltje.nl)

UTR.450

SPROOKJESSLOT

Kasteel de Haar

Kasteel de Haar, het op één na grootste kasteel van Nederland, doet zijn bijnaam Klein Versailles eer aan, maar was eeuwenlang een ruïne. Het oude Huys te Haer kwam zwaar gehavend uit de Hoekse en Kabeljauwse twisten, en werd door de tornado van 1674 grotendeels tegen de vlakte geblazen. Het kasteel kreeg een nieuw leven toen eigenaar Etienne baron van Zuylen in het huwelijk trad met de steenrijke Hélène de Rothschildt. De baron, die nu een aardig familiekapitaal tot z'n beschikking had, gaf Pierre Cuypers de opdracht om De Haar in stijl te laten herbouwen. Dat bleek een gouden greep. Cuypers ontwierp een neogotisch bouwwerk waar de locatiescouts van Disney hun vingers bij af zouden likken: een sprookjeskasteel met slotgracht, weelderige tuinen en indrukwekkende torens. De architect voorzag het kasteel bovendien van hypermoderne voorzieningen, zoals elektrische verlichting en een kolengestookt fornuis van 6 meter. Dé oplossing voor spontane kasteelfeestjes.

030 - 677 85 15 WWW.KASTEELDEHAAR.NL

875-884

FUNSHOPPEN

10 X

DE LEUKSTE WINKELSTRATEN

Funshoppen – het woord winkelen is de afgelopen tien jaar ineens heel ouderwets geworden – is nog altijd de favoriete Nederlandse vrijetijdsbesteding. Maar als je in een onbekende stad de voetgangersstroom volgt, kom je meestal bij overbekende winkelketens uit. Niet nodig, want hier zijn tien alternatieven.

875 FOLKINGESTRAAT, GRONINGEN

Exotische eethuisjes en winkeltjes.

[HTTP://FOLKINGESTRAAT.NL](http://FOLKINGESTRAAT.NL)

876 BENTINCKSTRAAT, ARNHEM

Struinstraatje met veel sieraden, mode en curiosa.

877 RAADHUISSTRAAT & BINNENWEG, HEEMSTEDE

Uitgeroepen tot leukste winkelstraat van 2013.

878 DENNEWEG, DEN HAAG

Klassieke straat met veel meubel-, interieur- en antiekwinkels. Naar verluidt een van de favoriete shoppingadressen van koningin Beatrix.

879 RECHTSTRAAT, MAASTRICHT

Een van de leukste straatjes van de Maastrichtse wijk in opkomst: Wyck. Leuke mix van hippe winkels en klassieke architectuur.

880 KLEINE KERKSTRAAT, LEEUWARDEN

Het best bewaarde winkelgeheim van Leeuwarden.

881 WITTE DE WITHSTRAAT, ROTTERDAM

Galerieën, boetieks, toko's, modetalent, wereldkeukens, lingerie, kunst & kitsch.

882 STIKKE HEZELSTRAAT, NIJMEGEN

Historische gevels en spannende speciaalzaken.

883 BAKKERSTRAAT, ROERMOND

Sfeervolle winkelstraat met zeer gevarieerd aanbod, van bonbons tot Chinese curiosa.

884 NEGEN STRAATJES, AMSTERDAM

Fameus winkelgebied aan de rand van de Jordaan.

[HTTP://DE9STRAATJES.NL](http://DE9STRAATJES.NL)

NB.915 PREHISTORISCHE DROL

Oertijdmuseum De Groene Poort

Sabeltandtijgers op zoek naar een prooi, logge mammoeten die door het moerasland banjeren en reuzenhagedissen die rondzwemen in een tropische zee. In het Oertijdmuseum zie je hoe ons land er miljoenen jaren geleden moet hebben uitgezien. Je staat oog in oog met een twaalf meter hoog Brachiosaurus skelet, ziet prehistorische pootafdrukken en drollen, en maakt kennis met een van de oudste mensen: Lucy.

0411 - 61 68 61 WWW.OERTIJDMUSEUM.NL

NB.916

BEELDBOMBARDEMENT

Museum Of The Image

Ons leven is een dagelijks terugkerende beeldexplosie. Beelden in kranten, boeken, op tv- en computerschermen of mobieltjes vechten continu om onze aandacht, om nog maar te zwijgen over verpakkingen in de supermarkt. Het Museum Of The Image laat zien hoe de wereld van visuele communicatie aan verandering onderhevig is, en welke rol beeld speelt in film, design, fotografie, mode, beeldende kunst, architectuur, wetenschap en gaming. Een overrompelende reis door de hedendaagse beeldcultuur.

076 - 529 99 00 WWW.MOTIMUSEUM.NL

NB.917 KUNSTFABRIEK

Museum De Pont

De Pont in Tilburg is een van de best bezochte musea in Zuid-Nederland. Als je niet beter wist, zou je denken dat de voormalige wolspinnerij, waarin De Pont is gevestigd, als museum is ontworpen. De monumentale oude fabriek met de grote, lichte zaal en de intieme 'wolhokken' vormt een vanzelfsprekend decor voor de kunstwerken van bijvoorbeeld Sigmar Polke, Richard Serra, Marc Mulders en videokunstenaar Bill Viola.

013 - 543 83 00 WWW.DEPONT.NL

NB.918 GOKKAPEL

Holland Casino Breda

Een casino in een klooster. Het lijkt bijna godslastering, maar in Breda kijkt niemand er meer van op. In 2003 nam Holland Casino Breda zijn intrek in een voormalig norbertinessenklooster. Op de plaats waar vroeger de nonnen hun gebeden prevelden, draaien nu de roulettetafels en ratelen de jackpots. Gelukkig is er nog iets van de kloostersfeer gebleven. De muurschilderingen, die bij de restauratie van de kapel tevoorschijn kwamen, zijn gerestaureerd. De vroegere binnenplaats, waar zich de centrale speelhal bevindt, is ingericht als plein, met bomen, terrasjes en een fontein. Interessant detail: bij de inrichting hebben de architecten zich laten adviseren door een feng-shui-deskundige, zodat kleurstellingen, vormen en de posities van tafels niet zouden indruisen tegen de wensen van de Aziatische gasten.

076 - 525 11 00 WWW.HOLLANDCASINO.NL/NL/VESTIGINGEN/BREDA

NB.919 STRAND BRABANT

Recreatiepark Aquabest

De zee is in Brabant ver te zoeken, maar langs de oevers van plas Aquabest in Best kom je 's zomers snel aan je portie strandgevoel. Duiken, pootjebaden en wakeboarden, een zandkasteel bouwen, en na afloop neerstrijken bij beachclub Sunrise. Laat maar komen, die hittegolf.

0499 - 392 236 WWW.AQUABEST.NL

NB.920 CULINAIRE RONDREIS

Wereldeetcafé Pino's

De uitbaters van Pino's wereldeetcafé in Tilburg zijn echte globetrotters. Hoedjes uit Thailand, zout- en peperstellen uit Turkije en Marokkaans aardewerk verraden veel overzeese reiservaring. Datzelfde geldt voor de menukaart. Dinerend jump je van Turkse börek naar Japanse yakitori zonnevisfilet, om te eindigen met een *all American* Death by Chocolat.

013 - 542 55 23 WWW.PINOS-EETCAFE.NL

NB.921

SKATEWALHALLA

Area 51 Skatepark

Een miniramp met *spine* en *pool coping*, een uitdagend streetparcours met trappen, *gaps*, *hips* en blokken en niet te vergeten Europa's grootste houten indoorbowl: als er ook maar een beetje skatebloed door je aderen stroomt, mag je Area 51 Skatepark niet missen. In het Eindhovense park, een van de grootste indoorskateparken van Europa, komen absolute beginners én ervaren transition skaters aan hun trekken. Volledig in hout uitgevoerd, van toestellen tot en met de vloer!

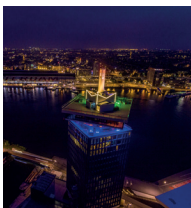
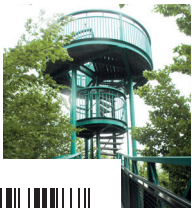
040 - 234 10 60 [HTTP://AREA51SKATEPARK.NL](http://area51skatepark.nl)

Survallen boven de koeien, overnachten in een vogelhuisje of meevaren op een voormalige vluchtelingenboot: *1000 dingen doen in Nederland* wijst je de weg naar de origineelste uitjes van ons land. In deze veelgeprezen inspiratiegids vind je niet alleen honderden adressen voor een dagje uit, maar ook bijzondere doe-ervaringen, hippe hotspots en restaurants met een twist. Met deze gids in handen is de kans op verveling nihil!

NUR 500
Kosmos Uitgevers,
Utrecht / Antwerpen

9 789021 565187

www.kosmosuitgevers.nl